

А.Ю. ШАХНО, канд. екон. наук, викладач, А.А.ПОЛЯКОВА, студентка,
Криворізький національний університет

ОСНОВНІ ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙНИХ ФОРМ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ

Розвиток інноваційних процесів в економіці, поширення інформаційних та комп'ютерних технологій, інтелектуалізація праці, глобалізація економічної активності призводять до неодмінного перетворення змісту і структури людського капіталу, характеру впливу його активів на економічний розвиток, вносять корективи в процес його формування, накопичення та умови ефективної практичної реалізації. Людський капітал забезпечує впровадження нових технологій, зростання продуктивності праці, збільшення обсягів ВВП, поліпшення рівня життя населення.

Під поняттям «людський капітал» мається на увазі надзвичайно складний феномен, багатогранний за своєю природою. Велика різноманітність потенційних можливостей людини, у тому числі нереалізованих і прихованих, потребує всебічного підходу до визначення структури людського капіталу, чинників формування та інноваційного розвитку.

Кожна людина є носієм людського капіталу в різному ступені, але саме носії інноваційних форм людського капіталу займаються вищою формою продуктивної праці – творчістю, тобто працею, спрямованою на генерацію нових ідей та продуктів. В умовах розвитку економіки знань характерними є активні процеси оволодіння новими знаннями, використання і розповсюдження інформації, що створює передумови для появи і розвитку нових якостей людського капіталу, які втілюються в інноваційних формах людського капіталу. Фахівці, які постійно розвивають свої професійні знання і навички та використовують їх для створення новацій в будь-якій сфері економічної діяльності з використанням інформаційно-комп'ютерних технологій, стають носіями інноваційних форм людського капіталу. Науковці виокремлюють такі форми людського капіталу індивіда як: капітал здоров'я, інтелектуальний, освітній, інформаційний, професійного навчання, трудовий, організаційно-підприємницький, культурний, соціальний, капітали мобільності і родинного виховання [1].

Поява нових інноваційних форм людського капіталу обумовлена впливом певних факторів. Фактори впливу на формування та розвиток людського капіталу поділяють на внутрішні та зовнішні. Основним внутрішнім фактором є мотивація індивіда, спрямована на задоволення його потреб, а збільшення частки творчої компоненти в структурі праці зумовлює переважання потреб вищого рівня в системі мотиваційних факторів. Серед основних факторів зовнішнього середовища необхідно виділити процеси глобалізації, систему освіти, інформаційно-комп'ютерні технології, трансформацію ринку праці тощо.

Таким чином, людський капітал в сучасних умовах глобалізації, яка являє собою неухильне зростання взаємозалежності економік окремих країн та регіонів і формування глобальних ринків, в тому числі і глобального ринку праці, став важливим фактором розвитку суспільства. Якісний розвиток людського капіталу як головної передумови формування структури економіки інноваційного типу, яка базується на інформаційних та інтелектуальних технологіях виробництва, викликає необхідність проведення системної державної політики, орієнтованої на забезпечення базових умов для всебічного розвитку людини [2]. Важливими заходами з боку держави є: визначення галузей розвитку людського капіталу в якості пріоритетних та створення дійових механізмів їх реформування на основі взаємодії владних структур, громадських інституцій та бізнесу; створення економічних механізмів стимулювання бізнесових структур та освітніх закладів для забезпечення підготовки та перенавчання кадрів у відповідності з вимогами сучасного інтелектуального, наукового та високотехнологічного виробництва, що є необхідною умовою розвитку інноваційної моделі розвитку економіки України.

Список літератури

1. Азьмук Н. Фактори формування і розвитку інноваційних форм людського капіталу/ Н. Азьмук// Україна: аспекти праці. - 2014. - № 3. - С.47 – 51.
2. Горбань С.Ф. Сучасний стан та шляхи забезпечення розвитку людського капіталу в Україні/ С.Ф. Горбань, О.В. Чумак// Економіка та держава. – 2013. - №9 - С.37 – 41.